

СПРАВА НА ВСЕ ЖИТТЯ

У будь-якій бібліотеці грамотний, кваліфікований бібліограф – це половина успіху. В цьому плані бібліотеці Ужгородського національного університету пощастило. Відділ бібліографії протягом багатьох років очолювала Олена Дем'янівна Закривидорога, яка все своє життя присвятила не лише становленню та розвитку довідково-бібліографічного обслуговування читачів, але й вірою і правдою служила бібліотечній справі та її величності Книзі.

Моє знайомство з Оленою Дем'янівною відбулося в студентські роки під час написання першого наукового дослідження, коли я шукала матеріали до курсової роботи. В той час бібліотека отримувала велику кількість наукових інформаційних джерел: реферативні журнали «Хімія», «Фізика», «Біологія», «Математика» та ін. (ВІНІТ, Москва), українські реферативні журнали, літописи книг, журналів, газет (Книжкова Палата України імені Івана Федорова) та багато інших. Було складно виокремити необхідну інформацію з великої кількості видань у короткий термін, а також зорієнтуватися в них. На допомогу приходила Олена Дем'янівна, яка вчила основам наукових досліджень: ефективно вести дослідницьку роботу, правильно описувати журнальні та газетні статті, дотримуючись Держстандарту, укладати картотеку тощо.

Прошли роки, доля звела нас з Оленою Дем'янівною у кабінеті тодішнього директора бібліотеки О.І. Почекутової під час подання мною заяви на працевлаштування. Олена Дем'янівна проявила неабиякий інтерес до мене, як до нового працівника. Вона швидко розвіяла мої трохи наївні уявлення про бібліотечну роботу. Якщо я спочатку думала, що буду тільки видавати книги читачам і на цьому моя місія закінчується, то я глибоко помилялася. Вона пояснила мені тонкощі і складності роботи бібліотекаря, прилучила мене до активної громадської діяльності.

Презентації книг, зустрічі з письменниками, митцями, відомими людьми краю – вона була в курсі всіх подій, які відбувалися не тільки в університеті, але й в обласній, міській бібліотеках міста. Після цих заходів бібліотека університету поповнювалася новими виданнями. Її неодмінний атрибут на таких заходах – будильник, який подарували їй колеги. Його завжди брала з собою, боялася згаяти час, адже потрібно було ще переглянути пресу, виконати безліч справ.

Не було такої ділянки роботи бібліотеки, в якій не брала б участі Олена Дем'янівна. Це, в першу чергу, відноситься до такого важливого завдання, як забезпечення потрібною літературою. Своїми знаннями вона допомагала і спрямовувала працівників відділу комплектування на своєчасне придбання того чи іншого видання. Якщо навчальною літературою бібліотека забезпечувалася своєчасно, то комплектування науковою літературою було досить складною справою. Тому особливо слідкувала за виходом з друку наукових праць вчених УжНУ. Сьогодні у відділі комплектування зберігаються супровідні листи про передачу книг до бібліотеки, написані Оленою Дем'янівною каліграфічним почерком, в яких указано, де та ким подарована та чи інша книга.

Як завідувачка відділу комплектування разом з нею відвідували щороку «Книжковий Миколай», після якого щасливі поверталися у бібліотеку з подарунками – книгами.

Особливе ставлення в Олени Дем'янівни було до відділу стародруків. Вона одна з тих, хто їздив у Мукачівський жіночий монастир, де разом зі священниками відбирала книги для бібліотеки і дуже вболівала за цей фонд, за його цілісність і збереження. Коли постало питання про переміщення бібліотечних фондів, не раз обговорювала проблему збереження старих книг з відомим дослідником-краєзнавцем Василем Пагірею, науковцями університету.

Щороку 9 травня бібліотека вшановувала ветеранів Великої Вітчизняної війни – О.Д. Закривидорогу, Г.Й. Лізунову, П.К. Ростовцеву. Це були незабутні зустрічі. Олена Дем'янівна в цей день згадувала тривожну молодість, і її спогади хвилювали і розчулювали людей.

За її ініціативою в читальній залі бібліотеки проводяться перші «Рудловчаківські читання», «Гоголівські читання», святкування з нагоди 50-річчя бібліотеки університету, читацькі конференції, презентації книг тощо, на яких завжди людно, присутня інтелігенція міста, викладачі, студенти.

Перебуваючи на заслуженому відпочинку, Олена Дем'янівна не поривала зв'язків із бібліотекою. До її думок і пропозицій я прислухалася, адже посада директора бібліотеки, яку я на той час обіймала, – «достойна і відповідальна», як вона написала мені в привітанні. Її часто можна було бачити у краєзнавчому відділі бібліотеки. Разом з бібліотекарем Галиною Зінов'євною Шарган підбирала матеріали про визначних діячів краю, готувала статті до друку. Мені приємно, що я допомагала у підготовці і редагуванні її бібліографічного покажчика, присвяченого доценту УжНУ, спеціалісту з класичної філології Ю.М. Саку.

Робота в Науковій бібліотеці Ужгородського університету вважалася престижною. Олена Дем'янівна на всіх зібраннях наголошувала, що ми маємо гордитися тим, що працюємо у Науковій бібліотеці Ужгородського університету. Вона мала величезний вплив на співробітників бібліотеки, з якими завжди знаходила спільну мову. Продовжують кращі традиції Наукової бібліотеки, започатковані О.Д. Закривидорогою, заступник директора Вікторія Воробець, завідувачка довідково-бібліографічного відділу Лариса Мельник, головні бібліографи Оксана Бряник, Наталія Лехман, бібліотекар Оксана Хаван.

Поруч із будинком, де мешкала Олена Дем'янівна, знаходиться Обласна наукова універсальна бібліотека, в якій вона була частим гостем, оскільки горіла бажанням однією з перших ознайомитися з новинками літератури. В останні роки свого життя входила в редколегію «Календаря краєзнавчих та пам'ятних дат», готувала статті до різних пам'ятних дат.

Свій 85-річний ювілей Олена Дем'янівна відзначила у рідній бібліотеці. Урочистості з цієї нагоди відбувалися у головній читальній залі, яка була переповнена її шанувальниками. На честь ювіляра виголошували вітання від керівництва УжНУ, колективу бібліотеки, бібліотек міста, області, студентів, видавців.

У 2010 році вперше на базі Ужгородського університету відбувся семінар-нарада директорів бібліотек вищих навчальних закладів України, на який була запрошена і Олена Дем'янівна. Її підтримка і довіра були для мене важливими. Перед засіданням гості мали можливість ознайомитися з виставкою, на якій були представлені друковані видання та бібліографічні покажчики бібліотеки УжНУ за весь період її існування – понад 70 друкованих видань. У майже кожному виданні є прізвище укладача бібліографа Закривидороги О.Д. Вистав-

ка викликала неабияку зацікавленість у директорів бібліотек, за якими мовчки спостерігала Олена Дем'янівна, і я бачила в її очах радість і гордість за свій науковий і культурний заклад.

У цьому ж році бібліотека отримала нове приміщення у головному корпусі університету площею 1700 кв. м, відкриття якого було заплановано на листопад і приурочене 65-річчю створення Ужгородського університету та бібліотеки. Олена Дем'янівна з нетерпінням очікувала на цю визначну подію. Однак сталося так, що вона потрапила в травматологічне відділення міської лікарні і до кінця своїх днів дуже жалувала, що так і не побачила простору світлу читальну залу з кондиціонером, довідково-бібліографічний відділ, в якому тепло і затишно, і нові меблі у бібліотеці.

Скромна, вона ніколи не просила для себе привілеїв, звань, хоча саме вона якнайперша заслуговувала на відзнаку і заслугу від держави.

Не одно покоління випускників університету, велика кількість викладачів і професорів, усі, кому довелося звертатися до Олени Дем'янівни Закривидороги по допомогу, отримували те, що шукали. Завдяки її старанності, скрупульозності (багаторазово звіряла результати власних записів), усидливості, копіткій роботі, за яку бралася завжди охоче, без боязні, побачила світ не одна книга, захищена не одна дисертація.

Пам'ять про Олену Дем'янівну – досвідченого і визнаного спеціаліста, організатора бібліотечно-бібліографічної освіти студентів протягом багатьох років, людини, яка зробила немало для налагодження наукової роботи бібліотеки та зростання її іміджу, – житиме вічно в історії Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету і в серці кожного, хто мав честь знати її і спілкуватися з нею.

Наталія Гунько,
директор Наукової бібліотеки (2007-2013 рр.)